

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

3. juni 2025*

»Præjudiciel forelæggelse – område med frihed, sikkerhed og retfærdighed – grænsekontrol, asyl og indvandring – direktiv 2002/90/EF – generel lovovertrædelse i form af hjælp til ulovlig indrejse og transit samt ulovligt ophold – artikel 1, stk. 1, litra a) – fortolkning i overensstemmelse med Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – artikel 7 – respekt for privatliv og familieliv – artikel 24 – børns rettigheder – artikel 52, stk. 1 – krænkelse af det væsentligste indhold af de grundlæggende rettigheder – artikel 18 – asylret – person, som på ulovlig vis fører mindreårige tredjelandsstatsborgere, der ledsager den pågældende, og for hvilke vedkommende er den primære omsorgsperson, ind i en medlemsstats område«

I sag C-460/23 [Kinsa]ⁱ,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Tribunale di Bologna (retten i Bologna, Italien) ved afgørelse af 17. juli 2023, indgået til Domstolen den 21. juli 2023, i straffesagen mod

OB,

procesdeltager:

Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bologna,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling),

sammensat af præsidenten, K. Lenaerts, vicepræsidenten, T. von Danwitz, afdelingsformændene F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos, M.L. Arastey Sahún, S. Rodin, A. Kumin og M. Gavalec samt dommerne E. Regan, N. Piçarra (refererende dommer), Z. Csehi og O. Spineanu-Matei,

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

justitssekretær: fuldmægtig C. Di Bella,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 18. juni 2024,

* Processprog: italiensk.

ⁱ Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen.

efter at der er afgivet indlæg af:

- OB ved avvocata F. Cancellaro,
- den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocati dello Stato S. Faraci og W. Ferrante,
- den ungarske regering ved M.Z. Fehér og R. Kissné Berta, som befuldmægtigede,
- Rådet for Den Europæiske Union ved R. Meyer, K. Pleśniak og A. Ștefănuț, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved A. Katsimerou, P.A. Messina og J. Vondung som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 7. november 2024, afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører dels fortolkningen af artikel 52, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), sammenholdt med chartrets artikel 2, 3, 6, 7, 17 og 18, dels spørgsmålet om, hvorvidt Rådets direktiv 2002/90/EF af 28. november 2002 om definition af hjælp til ulovlig indrejse og transit samt ulovligt ophold (EFT 2002, L 328, s. 17) og Rådets rammeafgørelse 2002/946/RIA af 28. november 2002 om styrkelse af de strafferetlige rammer med henblik på bekæmpelse af hjælp til ulovlig indrejse og transit samt ulovligt ophold (EFT 2002, L 328, s. 1) er gyldige i lyset af de nævnte bestemmelser.
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en straffesag indledt mod OB, der er statsborger i et tredjeland, idet hun har hjulpet to mindreårige statsborgere fra dette tredjeland, som ledsagede hende, og for hvilke hun er den primære omsorgsperson, med at rejse ulovligt ind i italiensk område.

Retsforskrifter

Folkeretten

Genèvekonventionen

- 3 Artikel 31 i konventionen om flygtninges retsstilling, der blev undertegnet i Genève den 28. juli 1951 (*United Nations Treaty Series*, bind 189, s. 150, nr. 2545 (1954)), og som trådte i kraft den 22. april 1954 og blev suppleret ved protokollen om flygtninges retsstilling, der blev

indgået i New York den 31. januar 1967 og trådte i kraft den 4. oktober 1967 (herefter »Genèvekonventionen«), har overskriften »Flygtninge, som ulovligt opholder sig i tilflugtslandet« og fastsætter følgende i stk. 1:

»Flygtninge, som kommer direkte fra et område, hvor deres liv eller frihed truedes i den i artikel 1 anførte betydning, og uden tilladelse indrejser til eller befinder sig inden for de kontraherende staters område, skal ikke i disse stater kunne straffes for ulovlig indrejse eller ophold, forudsat at de uopholdeligt henvender sig til myndighederne og godtgør, at de har haft rimelig grund til deres ulovlige indrejse eller tilstedeværelse.«

Palermoprotokollen om bekæmpelse af smugling af migranter

- 4 Protokollen om bekæmpelse af menneskesmugling til lands, ad søvejen og ad luftvejen til supplerung af De Forenede Nationers konvention om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet blev undertegnet af Det Europæiske Fællesskab den 12. december 2000 i overensstemmelse med Rådets afgørelse 2001/87/EF af 8. december 2000 (EFT 2001, L 30, s. 44, herefter »Palermoprotokollen om bekæmpelse af smugling af migranter«). Den nævnte protokol blev godkendt ved Rådets afgørelse 2006/616/EF af 24. juli 2006 (EUT 2006, L 262, s. 24), i det omfang protokollens bestemmelser faldt ind under artikel 179 EF og 181A EF, og ved Rådets afgørelse 2006/617/EF af 24. juli 2006 (EUT 2006, L 262, s. 34), i det omfang disse bestemmelser faldt ind under anvendelsesområdet for EF-traktatens tredje del, afsnit IV. Artikel 2 i Palermoprotokollen om bekæmpelse af smugling af migranter bestemmer:

»Denne protokol har til formål at forebygge og bekæmpe menneskesmugling og at fremme samarbejdet mellem deltagerstaterne med henblik herpå samt at beskytte de smuglede migranternes rettigheder.«

Konventionen om barnets rettigheder

- 5 Artikel 27, stk. 2, i konventionen om barnets rettigheder, der blev vedtaget af De Forenede Nationers generalforsamling den 20. november 1989 (*United Nations Treaty Series*, bind 1577, s. 3), har følgende ordlyd:
- »Forældrene eller andre med ansvar for barnet har hovedansvaret for efter evne og økonomisk formåen at sikre de levevilkår, der er nødvendige for barnets udvikling.«

EU-retten

Chartret

- 6 Chartrets artikel 7, der har overskriften »Respekt for privatliv og familieliv«, er sålydende:
- »Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin kommunikation.«
- 7 Chartrets artikel 18 er affattet således:
- »Asylretten sikres under iagttagelse af reglerne i Genèvekonventionen [...] og i overensstemmelse med [EU-traktaten og EUF-traktaten] [...]«

8 Chartrets artikel 24 med overskriften »Børns rettigheder« fastsætter:

»1. Børn har ret til den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for deres trivsel. De kan frit udtrykke deres synspunkter. Der tages hensyn hertil i forhold, der vedrører dem, i overensstemmelse med deres alder og modenhed.

2. I alle handlinger vedrørende børn, uanset om de udføres af offentlige myndigheder eller private institutioner, skal barnets tarv komme i første række.

3. Ethvert barn har ret til regelmæssigt at have personlig forbindelse og direkte kontakt med begge sine forældre, medmindre dette er i modstrid med dets interesser.«

9 Chartrets artikel 52, som har overskriften »Rækkevidde og fortolkning af rettigheder og principper«, bestemmer følgende i stk. 1:

»Enhver begrænsning i udøvelsen af de rettigheder og friheder, der anerkendes ved dette charter, skal være fastlagt i lovgivningen og skal respektere disse rettigheders og friheders væsentligste indhold. Under iagttagelse af proportionalitetsprincippet kan der kun indføres begrænsninger, såfremt disse er nødvendige og faktisk svarer til mål af almen interesse, der er anerkendt af Unionen, eller et behov for beskyttelse af andres rettigheder og friheder.«

Direktiv 2002/90

10 Første til femte betragtning til direktiv 2002/90 har følgende ordlyd:

»(1) Et af Den Europæiske Unions mål er, at der gradvis indføres et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, hvilket bl.a. indebærer bekæmpelse af ulovlig indvandring.

(2) Der bør derfor sættes ind for at bekæmpe hjælp til ulovlig indvandring, både hjælp til ulovlig grænsepassage i snæver forstand, og hjælp, der har til formål at opretholde netværk, der udnytter mennesker.

(3) Med henblik herpå er det vigtigt at foretage en indbyrdes tilnærmelse af eksisterende lovgivning; der bør navnlig fastlægges dels en præcis definition af den pågældende lovovertrædelse og undtagelserne derfra, som er emnet for dette direktiv, dels minimumsregler for sanktioner, [...] som er emnet for [rammeafgørelse 2002/946].

(4) Dette direktiv har til formål at definere hjælp til ulovlig indvandring og derved sikre en mere effektiv gennemførelse af rammeafgørelse [2002/946].

(5) Dette direktiv supplerer andre instrumenter, der er vedtaget med henblik på bekæmpelse af ulovlig indvandring, ulovlig beskæftigelse, menneskehandel og seksuel udnyttelse af børn.«

11 Direktivets artikel 1 med overskriften »Generelle lovovertrædelser« fastsætter:

»1. Hver medlemsstat fastsætter passende sanktioner:

a) over for enhver, der forsætligt hjælper en person, der ikke er statsborger i en medlemsstat, med at indrejse til eller rejse gennem en medlemsstats område og derved overtræde den pågældende stats lovgivning vedrørende udlændinges indrejse eller gennemrejse

[...]

2. Enhver medlemsstat kan beslutte ikke at iværksætte sanktioner med hensyn til den i stk. 1, litra a), definerede adfærd ved at anvende sin nationale lovgivning og praksis, hvis formålet er at yde den pågældende person humanitær bistand.«

Rammeafgørelse 2002/946

- 12 Artikel 1 i rammeafgørelse 2002/946, der har overskriften »Sanktioner«, bestemmer følgende i stk. 1:

»Hver medlemsstat træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de lovovertrædelser, der defineres i artikel 1 og 2 i direktiv [2002/90], kan straffes med strafferetlige sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til lovovertrædelserne, har afskrækkende virkning og kan medføre udlevering.«

- 13 Rammeafgørelsens artikel 6 med overskriften »International flygtningeret« er sålydende:

»Anvendelsen af denne rammeafgørelse berører ikke den beskyttelse, som indrømmes flygtninge og asylansøgere i overensstemmelse med international flygtningeret eller andre internationale instrumenter vedrørende menneskerettighederne og navnlig medlemsstaternes overholdelse af deres internationale forpligtelser i henhold til [Genèvekonventionens] artikel 31 og 33 [...]«

Direktiv 2011/95/EU

- 14 16. og 18. betragtning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/95/EU af 13. december 2011 om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som personer med international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidiær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse (EUT 2011, L 337, s. 9) er affattet på følgende måde:

»(16) [...] Direktivet tilsigter navnlig, at asylansøgere og deres ledsagende familiemedlemmers menneskelige værdighed og ret til asyl respekteres fuldt ud, og at anvendelsen af [chartrets] artikel 1, 7, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 og 35 fremmes, og direktivet bør derfor gennemføres i overensstemmelse hermed.

[...]

(18) Medlemsstaterne bør først og fremmest tage hensyn til »barnets tarv« ved gennemførelsen af dette direktiv i overensstemmelse med [konventionen] om barnets rettigheder. Ved vurderingen af barnets tarv bør medlemsstaterne især tage behørigt hensyn til princippet om familiens enhed [...]«

- 15 Det nævnte direktivs artikel 23, der har overskriften »Sikring af familiens enhed«, fastsætter følgende i stk. 1:

»Medlemsstaterne sikrer, at familiens enhed kan opretholdes.«

Direktiv 2013/33/EU

- 16 Niende betragtning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/33/EU af 26. juni 2013 om fastlæggelse af standarder for modtagelse af ansøgere om international beskyttelse (EUT 2013, L 180, s. 96) har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne bør ved anvendelsen af dette direktiv tilstræbe at sikre fuld overholdelse af principperne om barnets tarv og familiens enhed i overensstemmelse med henholdsvis [chartret], [konventionen] om barnets rettigheder og den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder[, undertegnet i Rom den 4. november 1950].«

Schengengrænsekodeksen

- 17 Artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/399 af 9. marts 2016 om en EU-kodeks for personers grænsepassage (Schengengrænsekodeks) (EUT 2016, L 77, s. 1, herefter »Schengengrænsekodeksen«) har overskriften »Anvendelsesområde« og er sålydende:

»Denne forordning finder anvendelse på alle personer, der passerer medlemsstaternes indre eller ydre grænser, uden at dette berører:

[...]

b) rettigheder, der tilkommer flygtninge og personer, som ansøger om international beskyttelse, navnlig hvad angår princippet om non-refoulement.«

- 18 Schengengrænsekodeksens artikel 4 med overskriften »Grundlæggende rettigheder« bestemmer:
- »Ved anvendelsen af denne forordning handler medlemsstaterne i fuld overensstemmelse med den relevante EU-ret, herunder [chartret], de relevante dele af folkeretten, herunder [Genèvekonventionen], forpligtelserne vedrørende adgang til international beskyttelse, navnlig princippet om non-refoulement, og de grundlæggende rettigheder. [...]«

Italiensk ret

- 19 Artikel 12 i decreto legislativo n. 286 – Testo unico delle disposizioni concernenti la disciplina dell’immigrazione e norme sulla condizione dello straniero (lovdekret nr. 286 – konsoliderede bestemmelser om indvandringslovgivningen og om reglerne om de betingelser, som udlændinge skal opfylde) af 25. juli 1998 (GURI nr. 191 af 18.8.1998, almindeligt tillæg nr. 139) har i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen (herefter »de konsoliderede bestemmelser om indvandring«), overskriften »Bestemmelser til bekæmpelse af ulovlig indvandring« og fastsætter følgende i stk. 1 og 2:

»1. Medmindre forholdet udgør en alvorligere lovovertrædelse, ifalder enhver, som i strid med de konsoliderede bestemmelser fremmer, leder, tilrettelægger, finansierer eller foretager transport af udlændinge til Italien eller begår andre handlinger med henblik på at muliggøre deres ulovlige indrejse i Italien eller i en anden medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere eller ikke har tidsubegrænset opholdsret, en fængselsstraf på et til fem år og en bøde på 15 000 EUR for hver person.

2. Uden at dette berører bestemmelserne i artikel 54 i Codice penale [(straffeloven)], udgør aktiviteter bestående i redning og humanitær bistand, som i Italien ydes nødlidende udlændinge, der uanset grund befinder sig på det nationale territorium, ikke en lovovertrædelse.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 20 Den 27. august 2019 mødte OB op ved lufthavnsgrænsen i Bologna (Italien) efter at være ankommet med fly fra et tredjeland ledsaget af to mindreårige, som var 8 og 13 år gamle. Alle var forsynet med falske pas.
- 21 Den 28. august 2019 blev OB anholdt, og de to mindreårige blev ved afgørelse fra Tribunale per i minorenni (domstol i sager om mindreårige, Italien) anbragt hos en plejefamilie. Der er blevet indledt en sag mod OB ved Tribunale di Bologna (retten i Bologna, Italien), som er den forelæggende ret, for den lovovertrædelse i form af hjælp til tredjelandsstatsborgeres ulovlige indrejse, der er fastsat i artikel 12, stk. 1, i de konsoliderede bestemmelser om indvandring, samt for den lovovertrædelse i form af besiddelse af falske identitetsdokumenter, som er fastsat i artikel 497a i Codice penale (straffeloven). OB retsforfølges derimod ikke for ulovlig indrejse i italiensk område.
- 22 Den 29. august 2019 erklærede OB i det retsmøde til stadfæstelse af hendes anholdelse, der blev afholdt af forundersøgelsesdommeren ved Tribunale di Bologna (retten i Bologna), at hun var flygtet fra sit hjemland for at undslippe de dødstrusler, som hendes tidligere partner havde rettet mod hende og hendes familie. OB erklærede ligeledes, at hun frygtede for den fysiske integritet hos de mindreårige, der ledsagede hende, dvs. – ifølge hende – hendes datter og niece, idet hun var blevet omsorgsperson for den sidstnævnte efter dennes mors død.
- 23 Ved kendelse af samme dato stadfæstede forundersøgelsesdommeren anholdelsen af OB og gav afslag på anklagemyndighedens anmodning om at varetægtsfængsle hende. Dette afslag blev stadfæstet efter appel med den begrundelse, at der ikke var nogen oplysninger, der gav anledning til at betvivle rigtigheden af de erklæringer, som OB havde fremsat i forundersøgelsesfasen.
- 24 Den 9. oktober 2019 indgav OB en ansøgning om international beskyttelse. Behandlingen af denne ansøgning var ikke afsluttet på tidspunktet for indgivelsen af anmodningen om præjudiciel afgørelse.
- 25 Ved afgørelse af 30. september 2021 fastslog Tribunale per i minorenni (domstol i sager om mindreårige) efter en retsmedicinsk undersøgelse, at der forelå et forælder-barn-slægtsforhold mellem OB og den ene af de to mindreårige, således at OB blev tillagt forældremyndigheden over denne mindreårige. Den nævnte domstol kunne derimod ikke fastslå, at der forelå et slægtskabsforhold mellem OB og den anden mindreårige, eftersom sidstnævnte den 10. september 2019 på eget initiativ havde forladt den plejefamilie, hos hvem hun var blevet anbragt.
- 26 Den forelæggende ret har anført, at det af den rapport fra de sociale myndigheder, som blev udarbejdet efter samtalerne med de to mindreårige, fremgår, at den anden mindreårig faktisk er OB's niece, og at hun var blevet betroet OB efter sin mors død. Den nævnte ret har fastslået, at de to mindreårige er »placeret under [OB's] ansvar og beskyttelse«.

- 27 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at OB's adfærd, som havde til formål at føre de to mindreårige ulovligt ind i italiensk område, på et materielt plan er omfattet af den lovovertrædelse, der er fastsat i stk. 1 i artikel 12 i de konsoliderede bestemmelser om indvandring, og ikke af stk. 2 i nævnte artikel 12, for så vidt som den sidstnævnte bestemmelse fastsætter, at det kun er »aktiviteter bestående i redning og humanitær bistand, som i Italien ydes nødlidende udlændinge, der uanset grund befinder sig på det nationale territorium«, der ikke udgør en lovovertrædelse.
- 28 Den forelæggende ret har af det ovenstående udledt, at nævnte artikel 12 er i strid med proportionalitetsprincippet, der følger af chartrets artikel 52, stk. 1, ikke alene med hensyn til nødvendigheden af det foretagne indgreb i de grundlæggende rettigheder, som er sikret ved chartrets artikel 2, 3, 6, 7, 17 og 18, med henblik på at forfølge de med direktiv 2002/90 og rammeafgørelse 2002/946 forfulgte mål, men også med hensyn til afvejningen af de modstridende interesser, der skal beskyttes.
- 29 Selv om en adfærd som den, OB udviste, ifølge den forelæggende ret er udelukket fra anvendelsesområdet for artikel 12, stk. 2, i de konsoliderede bestemmelser om indvandring, kan den imidlertid kvalificeres som en handling begået med henblik på »humanitær bistand« som omhandlet i artikel 1, stk. 2, i direktiv 2002/90. Denne adfærd bør derfor ikke være omfattet af direktivets artikel 1, stk. 1, litra a), for så vidt som den består i at gøre det lettere for de berørte mindreårige at udøve for det første deres ret til livet, til respekt for den fysiske integritet samt til frihed og sikkerhed, der er sikret ved henholdsvis chartrets artikel 2, 3 og 6, for så vidt som disse rettigheder er truet i deres hjemland, for det andet deres ret til respekt for familieliv, der er sikret ved chartrets artikel 7, henset til det eksisterende forælder-barn-slægtsforhold og familiemæssige forhold mellem OB og disse mindreårige, og for det tredje deres asylret, som er sikret ved chartrets artikel 18, i forbindelse med den af OB indgivne ansøgning om international beskyttelse.
- 30 Henset til, at artikel 12, stk. 1, i de konsoliderede bestemmelser om indvandring er i overensstemmelse med »de lovgivningsmæssige rammer, der er fastlagt ved direktiv 2002/90 og rammeafgørelse 2002/946«, finder den forelæggende ret det imidlertid uhensigtsmæssigt at afvise en anvendelse af den nævnte bestemmelse med den begrundelse, at den er i strid med chartrets artikel 52, stk. 1. Den nævnte ret finder det snarere nødvendigt at anmode Domstolen om oplysninger såvel om fortolkningen af nævnte artikel 52, stk. 1, i forhold til artikel 12, stk. 1, i de konsoliderede bestemmelser om indvandring som om gyldigheden i lyset af chartret af artikel 1, stk. 1, litra a), og artikel 1, stk. 2, i direktiv 2002/90 samt af artikel 1, stk. 1, i rammeafgørelse 2002/946, for så vidt som det af de tre sidstnævnte bestemmelser følger, at de begrænser sig til at fastsætte en ret – og ikke en forpligtelse – for medlemsstaterne til ikke at kriminalisere adfærd, med hvilken det tilsigtes at yde hjælp til ulovlig indrejse i deres område, når formålet med denne adfærd er at yde humanitær bistand.
- 31 På denne baggrund har Tribunale di Bologna (retten i Bologna) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Er chartret, og navnlig proportionalitetsprincippet i artikel 52, stk. 1, sammenholdt med retten til personlig frihed og ejendomsretten, som sikres i henholdsvis artikel 6 og 17, med retten til livet og retten til fysisk integritet, som sikres i henholdsvis artikel 2 og 3, med asylretten, som sikres i artikel 18, og med retten til respekt for familieliv, som sikres i artikel 7, til hinder for bestemmelserne i direktiv [2002/90] og rammeafgørelse [2002/946] (begge gennemført i den italienske retsorden ved [...] artikel 12 [i de konsoliderede bestemmelser om indvandring]), hvad angår den del, hvor de pålægger medlemsstaterne at

fastsætte sanktioner af strafferetlig karakter over for enhver, der forsætligt yder hjælp til eller begår handlinger med henblik på at muliggøre indrejse af udlændinge med ulovligt ophold [i] EU, selv hvis denne adfærd ikke udvises med den hensigt at opnå en fortjeneste, uden at de samtidigt fastsætter, at medlemsstaterne har pligt til at udelukke strafforfølgning for adfærd i form af hjælp til ulovlig indrejse, hvis formålet er at yde [udlændingen] humanitær bistand?

- 2) Er chartret, og navnlig proportionalitetsprincippet i artikel 52, stk. 1, sammenholdt med retten til personlig frihed og ejendomsretten, som sikres i henholdsvis artikel 6 og 17, med retten til livet og retten til fysisk integritet, som sikres i henholdsvis artikel 2 og 3, med asylretten, som sikres i artikel 18, og med retten til respekt for familieliv, som sikres i artikel 7, til hinder for bestemmelserne om tiltale i [de konsoliderede bestemmelser om indvandring] artikel 12, hvad angår den del, hvor de sanktionerer adfærden udvist af enhver, der begår handlinger med henblik på at muliggøre indrejse af en udlænding [i] Italien, selv hvis denne adfærd ikke udvises med den hensigt at opnå en fortjeneste, uden at de samtidigt udelukker strafforfølgning for adfærd i form af hjælp til ulovlig indrejse, hvis formålet er at yde udlændingen humanitær bistand?»
- 32 Den forelæggende ret har i anmodningen om præjudiciel afgørelse anmodet Domstolen om at undergive nærværende sag den fremskyndede procedure, som er fastsat i artikel 105 i Domstolens procesreglement. Ved kendelse af 10. oktober 2023, Kinsa (C-460/23, EU:C:2023:784), har Domstolens præsident ikke taget sidstnævnte anmodning til følge, idet sagens karakter ikke kræver, at den behandles hurtigt.

Om de præjudicielle spørgsmål

- 33 Med de to spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 1 i direktiv 2002/90 og artikel 1 i rammeafgørelse 2002/946 er gyldige i lyset af chartret, og hvorledes sidstnævnte skal fortolkes, med henblik på at afgøre, om det er til hinder for de nationale bestemmelser, hvorved disse artikler er blevet gennemført i den italienske retsorden.
- 34 Det følger af fast retspraksis, at det som led i den samarbejdsprocedure mellem de nationale retter og Domstolen, som er indført ved artikel 267 TEUF, tilkommer Domstolen at give den forelæggende ret et hensigtsmæssigt svar, som sætter den i stand til at afgøre den tvist, der verserer for den. Ud fra dette synspunkt påhviler det Domstolen i givet fald at omformulere de spørgsmål, der forelægges den (dom af 28.11.2000, Roquette Frères, C-88/99, EU:C:2000:652, præmis 18, og af 20.3.2025, Porcellino Grasso, C-116/24, EU:C:2025:198, præmis 34). Domstolen kan desuden inddrage EU-retlige regler, som den nationale retsinstans ikke har henvist til i sit spørgsmål, idet Domstolen herved af samtlige de oplysninger, der er fremlagt af den nævnte retsinstans, og navnlig af forelæggelsesafgørelsens præmisser, skal udlede de EU-retlige elementer, som det under hensyn til sagens genstand er nødvendigt at fortolke (dom af 20.3.1986, Tissier, 35/85, EU:C:1986:143, præmis 9, og af 22.6.2023, K.B. og F.S. (Prøvelse ex officio på det strafferetlige område), C-660/21, EU:C:2023:498, præmis 26 og 27 og den deri nævnte retspraksis).
- 35 I det foreliggende tilfælde er det ubestridt, at OB ved den forelæggende ret bl.a. er retsforfulgt for den lovovertrædelse i form af hjælp til ulovlig indrejse i italiensk område, der er fastsat i artikel 12, stk. 1, i de konsoliderede bestemmelser om indvandring – som gennemfører artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2002/90 og artikel 1, stk. 1, i rammeafgørelse 2002/946 i den italienske retsorden – idet hun på ulovlig vis har ført to mindreårige tredjelandstatsborgere, der ledsagede

hende, ind i dette område. Det fremgår i øvrigt af denne rets konstateringer, at disse to mindreårige, henholdsvis OB's datter og niece, var placeret under hendes »ansvar« og »beskyttelse«.

- 36 Under disse omstændigheder skal det for det første bemærkes, at de forelagte spørgsmål hviler på den forudsætning, at denne adfærd hos OB er omfattet af den generelle lovovertrædelse i form af hjælp til ulovlig indrejse, således som denne er defineret i artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2002/90, og at artikel 12 i de konsoliderede bestemmelser om indvandring blot gennemfører denne EU-retlige bestemmelse i den italienske retsorden. Hvis en bestemmelse i chartret er til hinder for, at nævnte artikel 1, stk. 1, litra a), finder anvendelse på en adfærd som OB's, vil en sådan uforenelighed derfor nødvendigvis berøre nævnte artikel 12, hvis den skal fortolkes således, at den finder anvendelse på denne adfærd.
- 37 Når dette er sagt, skal det bemærkes, at ifølge et almindeligt fortolkningsprincip skal en EU-retsakt i videst muligt omfang fortolkes således, at dens gyldighed ikke drages i tvivl, og i overensstemmelse med hele den primære ret, navnlig med chartrets bestemmelser. Når en bestemmelse i den afledte ret kræver en fortolkning, skal den således i videst muligt omfang fortolkes i overensstemmelse med traktaternes bestemmelser og de generelle principper i EU-retten (dom af 21.3.1991, Rauh, C-314/89, EU:C:1991:143, præmis 17, og af 13.6.2024, Kommissionen mod Nederlandene (Vurdering af foreneligheden af en foranstaltning, der ikke er kvalificeret som statsstøtte), C-40/23 P, EU:C:2024:492, præmis 40).
- 38 For det andet skal det – henset til de faktiske omstændigheder i hovedsagen, således som disse er fremstillet i anmodningen om præjudiciel afgørelse – fastslås, at det ikke kun er chartrets artikel 7, der fastsætter retten til respekt for familieliv, og chartrets artikel 18 vedrørende sikring af asylretten, hvortil den forelæggende ret har henvist, der har afgørende betydning for besvarelsen af den nævnte rets spørgsmål, men ligeledes, således som Europa-Kommissionen har anført i sit skriftlige indlæg, chartrets artikel 24, der fastsætter børns rettigheder.
- 39 Det skal således lægges til grund, at den forelæggende ret med sine spørgsmål nærmere bestemt ønsker oplyst dels, om artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2002/90, sammenholdt med bl.a. chartrets artikel 7, 18 og 24, skal fortolkes således, at den generelle lovovertrædelse i form af hjælp til ulovlig indrejse ikke omfatter adfærd udvist af en person, som i strid med ordningen for personers grænsepassage fører mindreårige tredjelandsstatsborgere, der ledsager den pågældende, og for hvilke vedkommende er den primære omsorgsperson, ind i en medlemsstats område, dels om disse artikler i chartret skal fortolkes således, at de er til hinder for en national lovgivning, som kriminaliserer en sådan adfærd.
- 40 Det fremgår af artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2002/90, at hver medlemsstat skal fastsætte passende strafferetlige sanktioner »over for enhver, der forsætligt hjælper en person, der ikke er statsborger i en medlemsstat, med at indrejse til eller rejse gennem en medlemsstats område og derved overtræde den pågældende stats lovgivning vedrørende udlændinges indrejse eller gennemrejse«.
- 41 Det følger af den nævnte bestemmelses ordlyd, navnlig af de heri indeholdte udtryk »enhver« og »hjælper«, at EU-lovgiver har defineret den »generelle lovovertrædelse«, som er omhandlet i den nævnte bestemmelse, abstrakt ved ikke på forhånd at udelukke nogen af de former, som hjælp til ulovlig indrejse i en medlemsstats område kan antage, eller nogen af de personer, der kan yde denne hjælp. Det samme gælder for de personer, der kan modtage en sådan hjælp.

- 42 Denne åbne definition af den generelle lovovertrædelse i form af hjælp til ulovlig indrejse kan forklares med den omstændighed, at EU-lovgiver, således som det bekræftes i første og anden betragtning til direktiv 2002/90, har haft til hensigt at sætte »ind for at bekæmpe hjælp til ulovlig indvandring« i dens forskellige former med henblik på effektivt at bekæmpe en sådan indvandring, både når denne hjælp vedrører ulovlig grænsepassage i snæver forstand, og når den har til formål at opretholde netværk, der udnytter mennesker. Det fremgår desuden af tredje og fjerde betragtning til det nævnte direktiv, at det med direktivet tilsigtes præcist at definere lovovertrædelsen i form af hjælp til ulovlig indvandring med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af rammeafgørelse 2002/946, som fastsætter minimumsregler for sanktioner, juridiske personers ansvar og jurisdiktion. Endelig fremgår det af femte betragtning til direktivet, at sidstnævnte supplerer andre instrumenter, der er vedtaget med henblik på bekæmpelse af ulovlig indvandring, ulovlig beskæftigelse, menneskehandel og seksuel udnyttelse af børn.
- 43 Ved første øjekast kan den åbne ordlyd af artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2002/90 ganske vist fortolkes på forskellige måder. Navnlig forholder det sig således, at selv om denne bestemmelse ikke udtrykkeligt henviser til adfærden hos en person, som i strid med ordningen for personers grænsepassage fører mindreårige tredjelandsstatsborgere, der ledsager den pågældende, og for hvilke vedkommende er den primære omsorgsperson, ind i en medlemsstats område, udelukker bestemmelsen i sig selv heller ikke udtrykkeligt en fortolkning, hvorefter en sådan adfærd er omfattet af den deri fastsatte generelle lovovertrædelse.
- 44 Sidstnævnte fortolkning kan imidlertid ikke tiltrædes.
- 45 For det første taler formålene med direktiv 2002/90 imod en sådan fortolkning. Således som Kommissionen har anført i sit skriftlige indlæg, udgør en sådan adfærd nemlig ikke sådan hjælp til ulovlig indvandring, som det nævnte direktiv har til formål at bekæmpe, men følger af den omstændighed, at denne person har påtaget sig det personlige ansvar, der påhviler den pågældende i henhold til den omsorg, som hun varetager i forhold til disse mindreårige.
- 46 Denne konklusion gælder for det andet så meget desto mere i lyset af chartrets artikel 7 og 24.
- 47 Chartrets artikel 7 sikrer alle en ret til bl.a. respekt for deres familieliv, idet det præciseres, at spørgsmålet, om der består et familieliv, er et faktisk spørgsmål, som afhænger af den praktiske eksistens af nære personlige bånd, og at forælderen og barnets mulighed for at være sammen er et grundlæggende element i familielivet (dom af 14.12.2021, Stolitjna obsjtjina, rajon »Pantjarevo«, C-490/20, EU:C:2021:1008, præmis 61).
- 48 Hvad angår chartrets artikel 24 fastsætter dens stk. 1 bl.a., at børn har ret til den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for deres trivsel. Endvidere fastsættes det i stk. 2 i nævnte artikel 24, at barnets tarv skal komme i første række i alle handlinger vedrørende børn, uanset om de udføres af offentlige myndigheder eller private institutioner. Denne bestemmelse finder ligeledes anvendelse på afgørelser, der ikke har den mindreårige som adressat, men som har betydelige konsekvenser for denne (jf. i denne retning dom af 21.12.2023, GN (Grund til afslag baseret på barnets tarv), C-261/22, EU:C:2023:1017, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis). Endelig anerkender stk. 3 i nævnte artikel 24 i princippet en ret for ethvert barn til regelmæssigt at have personlig forbindelse og direkte kontakt med begge sine forældre.
- 49 I henhold til fast retspraksis skal chartrets artikel 7 sammenholdes med forpligtelsen til at tage hensyn til barnets tarv som omhandlet i chartrets artikel 24, stk. 2, under hensyntagen til barnets behov for regelmæssigt at pleje den forbindelse, der er omhandlet i chartrets artikel 24, stk. 3 (jf. i

denne retning dom af 17.11.2022, Belgische Staat (Gift mindreårig flygtning), C-230/21, EU:C:2022:887, præmis 48, og af 30.1.2024, Landeshauptmann von Wien (Familiesammenføring med en mindreårig flygtning), C-560/20, EU:C:2024:96, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).

- 50 Eftersom chartrets artikel 24, således som det fremgår af forklaringerne til chartret, udgør en indarbejdelse i EU-retten af de vigtigste rettigheder for børn, som er sikret i konventionen om barnets rettigheder, der er ratificeret af alle medlemsstaterne, skal der desuden ved fortolkningen af denne artikel tages behørigt hensyn til denne konventions bestemmelser (dom af 14.12.2021, Stolitjna obsjtjina, rajon »Pantjarevo«, C-490/20, EU:C:2021:1008, præmis 63). Særligt skal det bemærkes, at det i medfør af den nævnte konventions artikel 27, stk. 2, er forældrene eller andre med ansvar for barnet, som har hovedansvaret for efter evne og økonomisk formåen at sikre de levevilkår, der er nødvendige for barnets udvikling.
- 51 Henset til chartrets artikel 7 og 24, i lyset af hvilke artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2002/90 skal fortolkes, kan den i sidstnævnte bestemmelse fastsatte generelle lovovertrædelse i form af hjælp til ulovlig indrejse ikke omfatte adfærd udvist af en person, som fører mindreårige tredjelandstatsborgere, der ledsager den pågældende, og for hvilke vedkommende er den primære omsorgsperson, ulovligt ind i en medlemsstats område, heller ikke når denne person selv er indrejst ulovligt i dette område.
- 52 En modsat fortolkning af den nævnte bestemmelse ville medføre et særligt alvorligt indgreb i retten til respekt for familieliv og børns rettigheder, der er fastsat i henholdsvis chartrets artikel 7 og 24, i en sådan grad, at den ville udgøre et indgreb i disse grundlæggende rettigheders væsentligste indhold som omhandlet i chartrets artikel 52, stk. 1.
- 53 Det ville nemlig udgøre et indgreb i det nævnte væsentligste indhold, såfremt det blev lagt til grund, at en person kan straffes blot for at have hjulpet mindreårige, for hvilke den pågældende er den primære omsorgsperson, med at indrejse ulovligt i en medlemsstats område.
- 54 En person såsom OB, der ulovligt fører mindreårige tredjelandstatsborgere, som ledsager den pågældende, og for hvilke vedkommende er den primære omsorgsperson, ind i en medlemsstats område, begrænser sig principielt til konkret at varetage en forpligtelse, der er uløseligt forbundet med den pågældendes personlige ansvar, og som er baseret på dennes familiemæssige relation med disse mindreårige, med henblik på at sikre dem den beskyttelse og den omsorg, der er nødvendig for deres trivsel og udvikling. Denne persons adfærd er først og fremmest et konkret udtryk for personens almindelige ansvar over for de nævnte mindreårige.
- 55 Følgelig – og idet der ellers gribes ind i det væsentligste indhold af retten til respekt for familieliv og børns rettigheder, som er fastsat i henholdsvis chartrets artikel 7 og 24 – kan artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2002/90 ikke fortolkes således, at hensigten med bestemmelsen er, at adfærd, der udvises af en person som OB, og som består i, at personen i forbindelse med sin ulovlige indrejse i en medlemsstats område medbringer sit barn eller en anden mindreårig, over for hvilken denne person er den primære omsorgsperson, bliver kvalificeret som »hjælp til ulovlig indrejse« i dette område og af denne grund kriminaliseres.
- 56 Det følger heraf, at i lyset af chartrets artikel 7 og 24 skal artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2002/90 fortolkes således, at anvendelsesområdet for den generelle lovovertrædelse i form af hjælp til ulovlig indrejse ikke omfatter adfærd udvist af en person, som i strid med ordningen for

personers grænsepassage fører mindreårige tredjelandstatsborgere, der ledsager den pågældende, og for hvilke vedkommende er den primære omsorgsperson, ind i en medlemsstats område.

- 57 For det tredje gælder denne fortolkning af artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2002/90 ligeledes i lyset af chartrets artikel 18, der er relevant, når den berørte person, ligesom i det foreliggende tilfælde, har indgivet en ansøgning om international beskyttelse efter at være rejst ind i den pågældende medlemsstats område.
- 58 I denne henseende skal det for det første bemærkes, at det af chartrets artikel 18 fremgår, at asylretten sikres under iagttagelse af reglerne i Genèvekonventionen og i overensstemmelse med EU-traktaten og EUF-traktaten. Overholdelsen af disse regler påhviler medlemsstaterne ved gennemførelsen af såvel direktiv 2002/90 som rammeafgørelse 2002/946.
- 59 Således som det bekræftes i den nævnte rammeafgørelses artikel 6, berører anvendelsen af rammeafgørelsen eller af direktiv 2002/90 derfor ikke den beskyttelse, som indrømmes flygtninge og asylansøgere, og navnlig ikke medlemsstaternes overholdelse af deres internationale forpligtelser i henhold til bl.a. Genèvekonventionens artikel 31. Sidstnævnte artikel indeholder et forbud, hvorefter flygtninge, som kommer direkte fra et område, hvor deres liv eller frihed var truet, og uden tilladelse indrejser i eller befinder sig inden for de kontraherende staters område, ikke i disse stater skal kunne straffes for ulovlig indrejse eller ulovligt ophold, forudsat at de uopholdeligt henvender sig til myndighederne og godtgør, at de har haft rimelig grund til deres ulovlige indrejse eller tilstedeværelse.
- 60 For det andet indeholder Schengengrænsekodeksen – som i overensstemmelse med artikel 3, litra b), finder anvendelse på alle personer, der passerer medlemsstaternes indre eller ydre grænser, uden at dette berører rettigheder, der tilkommer flygtninge og personer, som ansøger om international beskyttelse, navnlig hvad angår princippet om non-refoulement – i medfør af artikel 4 en forpligtelse for medlemsstaterne til at handle »i fuld overensstemmelse med den relevante EU-ret, herunder [chartret], de relevante dele af folkeretten, herunder [Genèvekonventionen], [og] forpligtelserne vedrørende adgang til international beskyttelse, navnlig princippet om non-refoulement [...]«.
- 61 For det tredje skal enhver tredjelandstatsborger eller statsløs indrømmes en ret til at indgive en ansøgning om international beskyttelse på en medlemsstats område, herunder ved denne medlemsstats grænser eller i dennes transitområder, også selv om den pågældende opholder sig ulovligt på dette område, uanset chancerne for, at ansøgningen får et gunstigt udfald. Allerede fra indgivelsen af en sådan ansøgning kan ansøgeren principielt ikke anses for at opholde sig ulovligt på den pågældende medlemsstats område, så længe der ikke er blevet truffet afgørelse om vedkommendes ansøgning i første instans, idet asylrettens effektivitet – som sikret ved chartrets artikel 18 – ellers undermineres (jf. i denne retning dom af 17.12.2020, Kommissionen mod Ungarn (Modtagelse af ansøgere om international beskyttelse), C-808/18, EU:C:2020:1029, præmis 102, og af 16.11.2021, Kommissionen mod Ungarn (Kriminalisering af hjælp til asylansøgere), C-821/19, EU:C:2021:930, præmis 136 og 137).
- 62 Det følger endvidere af Domstolens praksis, at foranstaltninger, der uden rimelig begrundelse medfører, at en tredjelandstatsborger afholdes fra at indgive sin ansøgning om international beskyttelse til de kompetente myndigheder, kan underminere effektiviteten af asylretten, således som den er sikret ved chartrets artikel 18 (jf. i denne retning dom af 17.12.2020, Kommissionen

mod Ungarn (Modtagelse af ansøgere om international beskyttelse), C-808/18, EU:C:2020:1029, præmis 102, 103, 118 og 119, og af 22.6.2023, Kommissionen mod Ungarn (Hensigtserklæring, der skal indgives før en ansøgning om asyl), C-823/21, EU:C:2023:504, præmis 47-51).

- 63 For det fjerde fremgår det af niende betragtning til direktiv 2013/33, at medlemsstaterne i forbindelse med modtagelsen af ansøgere om international beskyttelse bør sikre fuld overholdelse af principperne om barnets tarv og familiens enhed.
- 64 I øvrigt er det i slutakten af 25. juli 1951 fra De Forenede Nationers konference af befuldmægtigede om flygtninges og statsløses stilling, som udarbejdede teksten til Genèvekonventionen, anført, at »the unity of the family [...] is an essential right of the refugee«. Tilsvarende tilsigter direktiv 2011/95 – i henhold til 16. betragtning hertil – at asylansøgers og deres ledsagende familiemedlemmers ret til asyl respekteres fuldt ud, og at anvendelsen af bl.a. chartrets artikel 7 og 24 fremmes. I 18. betragtning til dette direktiv præciseres det, at medlemsstaterne først og fremmest bør tage hensyn til barnets tarv ved gennemførelsen af direktivet, og at de ved vurderingen af barnets tarv især bør tage behørigt hensyn til princippet om familiens enhed. Direktivets artikel 23, stk. 1, pålægger således udtrykkeligt medlemsstaterne at sikre, at familiens enhed kan opretholdes.
- 65 I det foreliggende tilfælde forholder det sig således, at for så vidt som OB har indgivet en ansøgning om international beskyttelse, nyder hun de rettigheder, der følger af indgivelsen af en sådan ansøgning, og kan derfor hverken pålægges strafferetlige sanktioner på grund af sin egen ulovlige indrejse i det italienske område eller på grund af den omstændighed, at hun i forbindelse med indreisen var ledsaget af sin datter og sin niece, for hvilke hun er den primære omsorgsperson.
- 66 For det fjerde, og således som Kommissionen har anført i sit skriftlige indlæg, understøttes den fortolkning af artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2002/90, der er anlagt i nærværende doms præmis 45-65, af Palermoprotokollen om bekæmpelse af smugling af migranter, i lyset af hvilken dette direktiv skal læses. Denne protokol har nemlig, således som det fremgår af artikel 2, til formål at kriminalisere smugling af migranter, samtidig med at migranternes egne rettigheder beskyttes.
- 67 Denne fortolkning bevirker på ingen måde, at adfærd, som under dække af at være begrundet i familiemæssige bånd reelt kan forfølge andre formål, såsom ulovlig indvandring, ulovlig beskæftigelse, menneskehandel eller seksuel udnyttelse af børn, hvorved de sidstnævnte udsættes for alvorlige krænkelse af deres grundlæggende rettigheder, falder uden for strafferettens anvendelsesområde. Det skal i denne henseende bemærkes, at direktiv 2002/90, således som det præciseres i femte betragtning hertil, supplerer andre instrumenter, der er vedtaget med henblik på bekæmpelse af ulovlig indvandring, ulovlig beskæftigelse, menneskehandel og seksuel udnyttelse af børn, uden at direktivet erstatter disse instrumenter.
- 68 For det femte og sidste bemærkes, at eftersom en fortolkning af artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2002/90, der er i overensstemmelse med chartrets artikel 7 og 24 samt artikel 52, stk. 1, bevirker, at en adfærd som den i hovedsagen omhandlede udelukkes fra anvendelsesområdet for lovovertrædelsen i form af hjælp til ulovlig indrejse i den førstnævnte bestemmelses forstand, er det hverken fornødent at undersøge gyldigheden af artikel 1 i direktiv 2002/90 eller at fortolke sidstnævntes stk. 2, som vedrører fritagelse for strafansvar i de tilfælde, hvor formålet med den pågældende adfærd er at yde den berørte person humanitær bistand.

- 69 Henset til den forelæggende rets spørgsmål om, hvorvidt den nationale bestemmelse, hvorved bl.a. artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2002/90 er blevet gennemført i den italienske retsorden, er forenelig med EU-retten, skal det desuden bemærkes, at det af fast retspraksis fremgår, at det ved gennemførelsen af foranstaltninger til gennemførelse af et direktiv påhviler medlemsstaternes myndigheder og retsinstanser ikke blot at fortolke deres nationale ret på en måde, der er forenelig med dette direktiv, men også at sikre, at de ikke lægger en fortolkning heraf til grund, som kommer i konflikt med de grundlæggende rettigheder, der beskyttes ved Unionens retsorden, eller med andre generelle principper, som er anerkendt i denne retsorden (dom af 29.1.2008, *Promusicae*, C-275/06, EU:C:2008:54, præmis 68, og af 21.6.2022, *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, præmis 87 og den deri nævnte retspraksis).
- 70 I denne sammenhæng skal det ligeledes bemærkes, således som det er blevet anført i nærværende doms præmis 42, at det af tredje og fjerde betragtning til direktiv 2002/90 fremgår, at direktivets artikel 1, stk. 1, har til formål præcist at definere lovovertrædelsen i form af hjælp til ulovlig indvandring for derved at sikre en mere effektiv gennemførelse af rammeafgørelse 2002/946.
- 71 Ved gennemførelsen af artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2002/90 kan medlemsstaterne derfor ikke i national ret indføre regler, der går videre end rækkevidden af den generelle lovovertrædelse i form af hjælp til ulovlig indrejse, som defineret i denne bestemmelse, ved i denne lovovertrædelse at inkludere adfærd, der ikke er omfattet af bestemmelsen, i strid med chartrets artikel 7 og 24 samt artikel 52, stk. 1.
- 72 Nævnte artikel 7 og 24 er i øvrigt tilstrækkelige i sig selv og skal ikke præciseres ved bestemmelser i EU-retten eller i national ret for at tillægge borgerne rettigheder, der som sådan kan påberåbes. Såfremt den forelæggende ret måtte fastslå, at det ikke er muligt at fortolke national ret på en måde, som er i overensstemmelse med EU-retten, vil den derfor have pligt til inden for rammerne af sine beføjelser at sikre den retsbeskyttelse, der for borgerne følger af disse artikler, og at sikre den fulde virkning heraf ved om fornødent at undlade at anvende artikel 12 i de konsoliderede bestemmelser om indvandring (jf. analogt dom af 17.4.2018, *Egenberger*, C-414/16, EU:C:2018:257, præmis 78 og 79).
- 73 Henset til ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2002/90, sammenholdt med chartrets artikel 7 og 24 samt artikel 52, stk. 1, skal fortolkes således, at den generelle lovovertrædelse i form af hjælp til ulovlig indrejse for det første ikke omfatter adfærd udvist af en person, som i strid med ordningen for personers grænsepassage fører mindreårige tredjelandsstatsborgere, der ledsager den pågældende, og for hvilke vedkommende er den primære omsorgsperson, ind i en medlemsstats område, og at disse artikler for det andet er til hinder for en national lovgivning, som kriminaliserer en sådan adfærd.

Sagsomkostninger

- 74 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parter udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Store Afdeling) for ret:

Artikel 1, stk. 1, litra a), i Rådets direktiv 2002/90/EF af 28. november 2002 om definition af hjælp til ulovlig indrejse og transit samt ulovligt ophold, sammenholdt med artikel 7 og 24 samt artikel 52, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,

skal fortolkes således, at

den generelle lovovertrædelse i form af hjælp til ulovlig indrejse for det første ikke omfatter adfærd udvist af en person, som i strid med ordningen for personers grænsepassage fører mindreårige tredjelandstatsborgere, der ledsager den pågældende, og for hvilke vedkommende er den primære omsorgsperson, ind i en medlemsstats område, og at disse artikler for det andet er til hinder for en national lovgivning, som kriminaliserer en sådan adfærd.

Underskrifter